

Czy uda się ochronić turzycowiska Narwiańskiego Parku Narodowego ?

między teorią a praktyką

Monika Szewczyk (IMUZ, CMok)

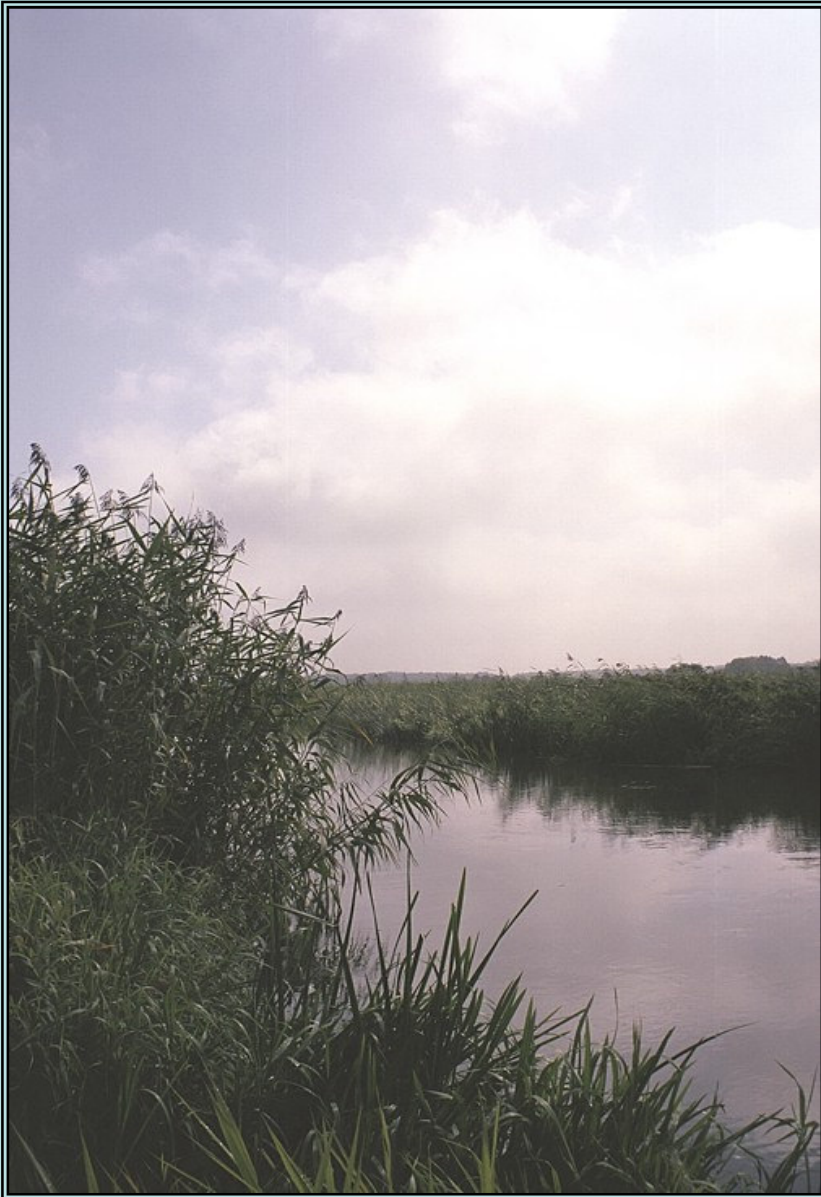
Iwona Laskowska (Narwiański Park Narodowy)

Narwiański Park Narodowy

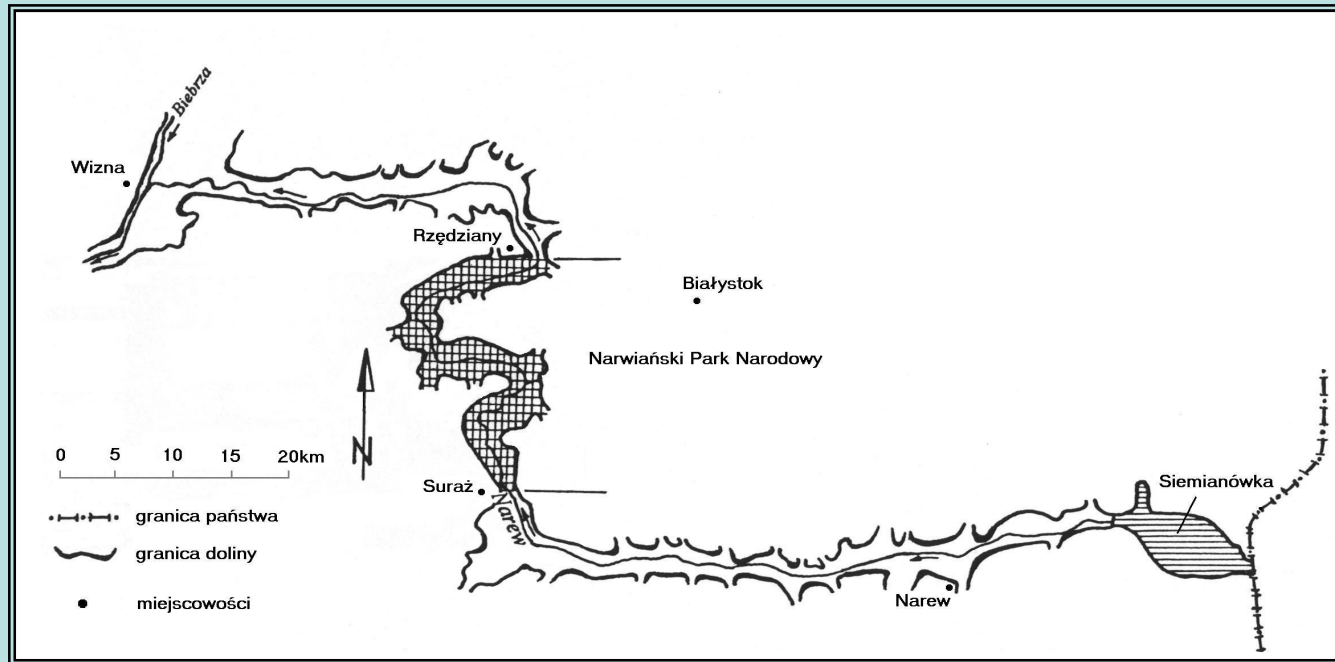
- ✓ odcinek doliny Narwi między Surazem a groblą Rzędziany-Pańki
- ✓ powierzchnia: 7350 ha
- ✓ długość doliny: 35 km
- ✓ rzeka anastomozująca
- ✓ torfowiska do niedawna rokrocznie zalewane, z długim okresem stagnacji wód
- ✓ Europejska ostoja ptaków IBAE Poland 098
- ✓ obiekt Natura 2000
- ✓ zgłoszony do listy RAMSAR
- ✓ zgłoszony do listy Światowego Dziedzictwa UNESCO (razem z Biebrzańskim Parkiem Narodowym)

Odrobina historii

- 1965-68 projekt zagospodarowania doliny Narwi
- lata 70' sprzeciwy przyrodników i prace melioracyjne
- 1979-1981 inwentaryzacja doliny
- 1986 powołanie Parku Krajobrazowego
- 1993 uruchomienie zbiornika Siemianówka
- 1996 Powołanie Parku Narodowego
- 1999-2002 Wykonanie Planu Ochrony

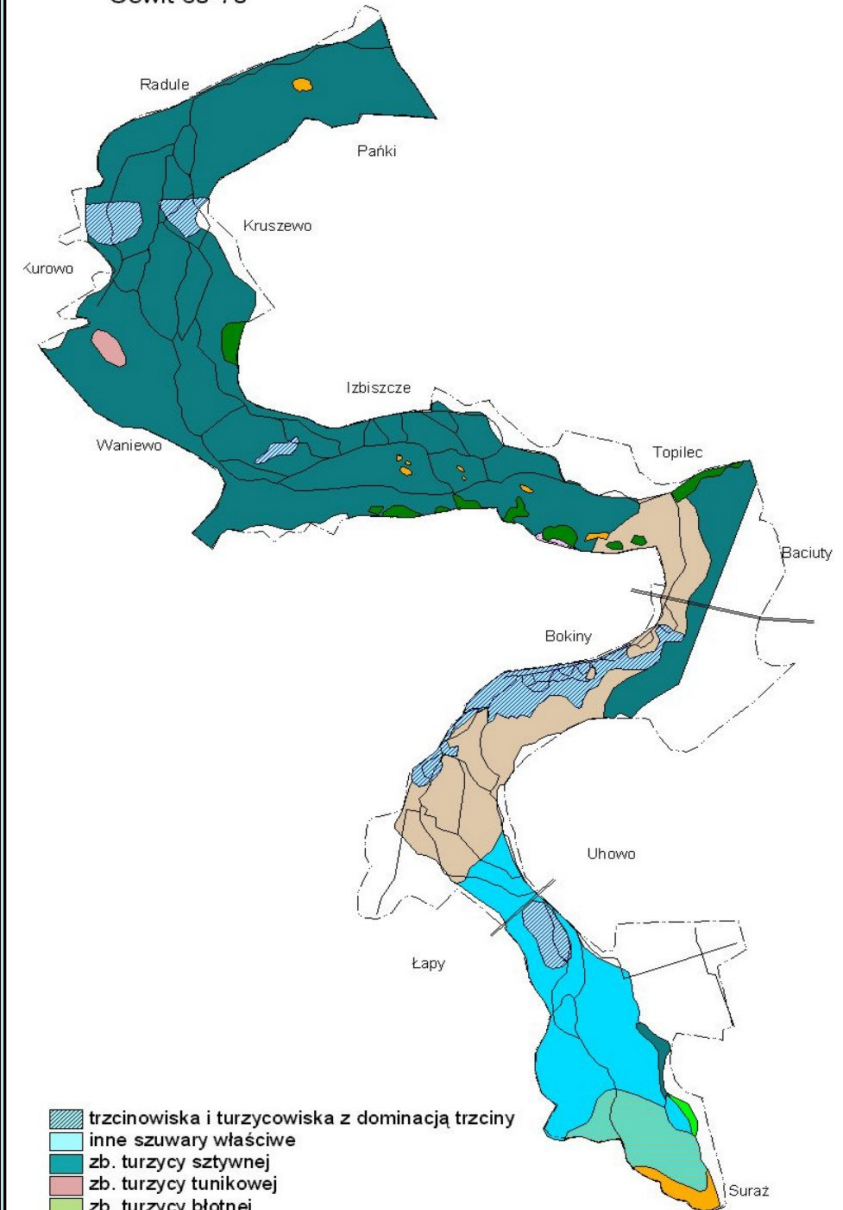

Stan historyczny

- ✓ stałe zabagnienie terenu
- ✓ gospodarka kośna i pastwiskowa
- ✓ dominacja torfotwórczego szuwaru turzycy sztywnej *Caricetum elatae* w części bagiennej
- ✓ dominacja szuwaru turzycy zaostroznej *Caricetum gracilis* w części łęgowej

Oświt 60-70

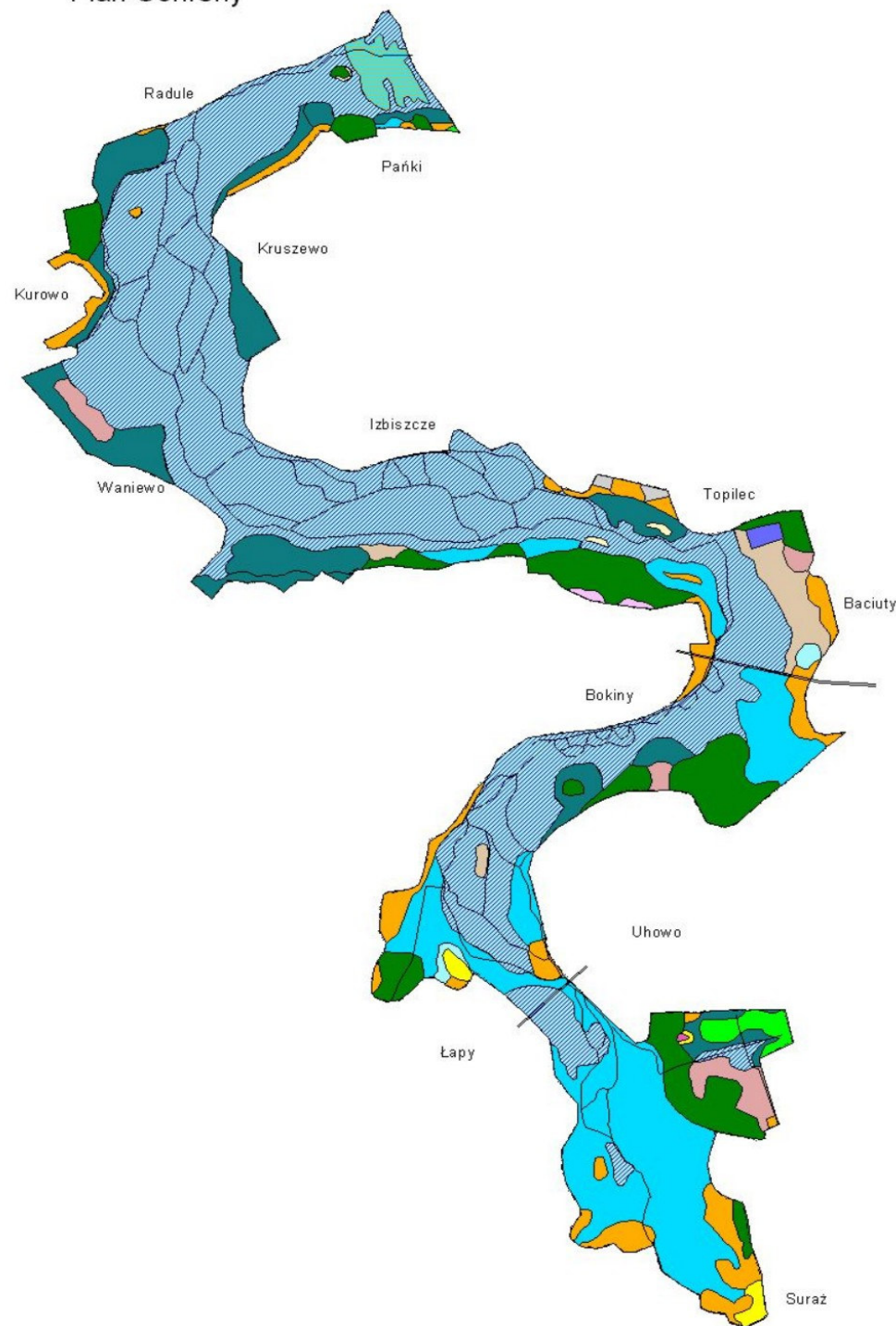

- trzciniowiska i turzycowiska z dominacją trzciny
- inne szuwary właściwe
- zb. turzycy sztywnej
- zb. turzycy tunikowej
- zb. turzycy błotnej
- zb. turzycy zaostroznej - wariant typowy
- zb. mozgi, manny, turzycy zaostroznej
- silnie przesuszone zb. turzycy zaostroznej
- młaki niskoturzycowe
- torfowiska przejściowe
- łąki
- murawy napiaskowe
- zb. nawiązujące do łąk
- zarośla wierzbowe
- las
- rola
- stawy

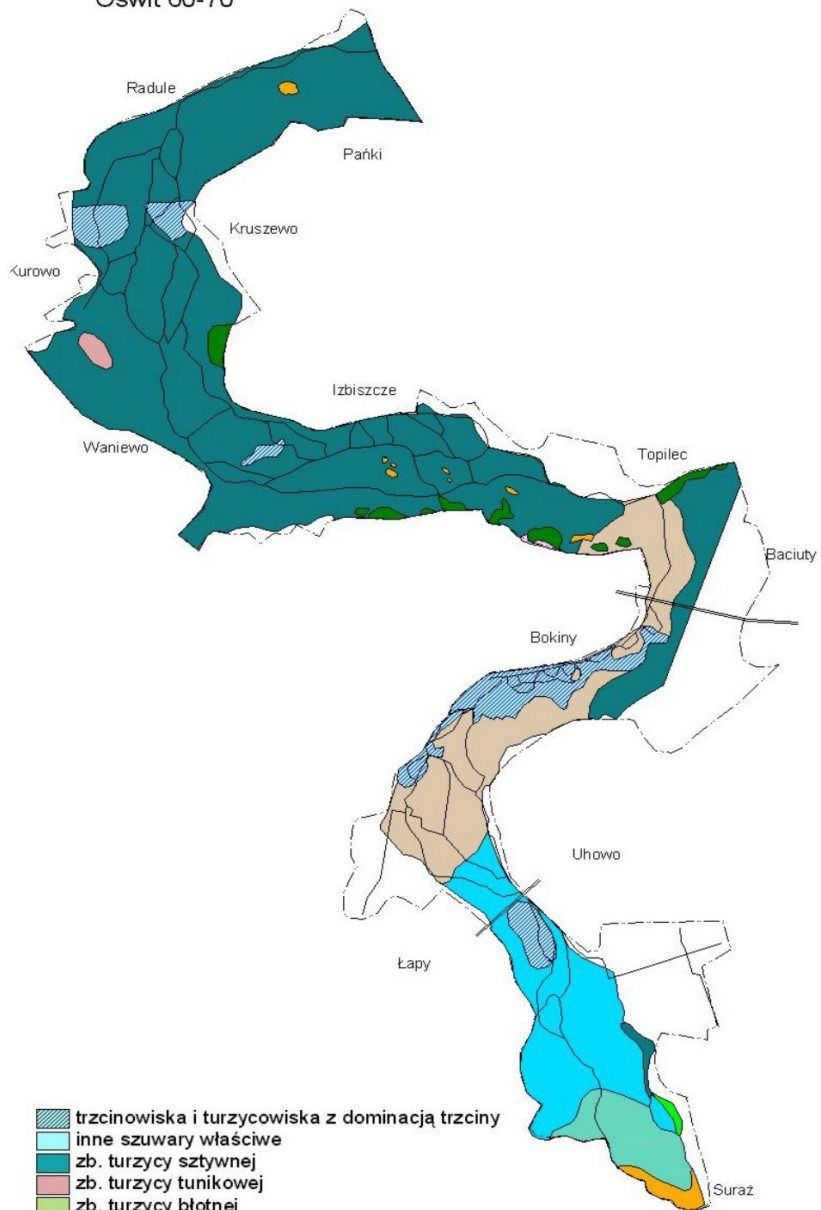
Stan obecny

- ✓ częściowy zanik gospodarki łąkowo-pastwiskowej
- ✓ zmniejszenie się powierzchni szuwarów turzycy sztywnej *Caricetum elatae*
- ✓ wzrost powierzchni zbiorowisk z dominacją trzciny pospolitej *Phragmites communis*
- ✓ powiększanie się zasięgu:
 - o lasów i zarośli klasy *Alnetea glutinosae*
 - o Szuwarów mannowego *Glycerietum maximae* i mozgowego *Phalaridetum arundinaceae*

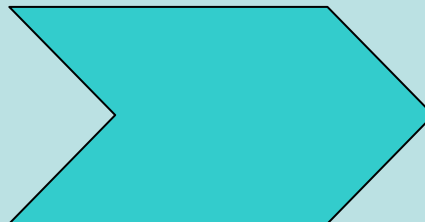
Plan Ochrony

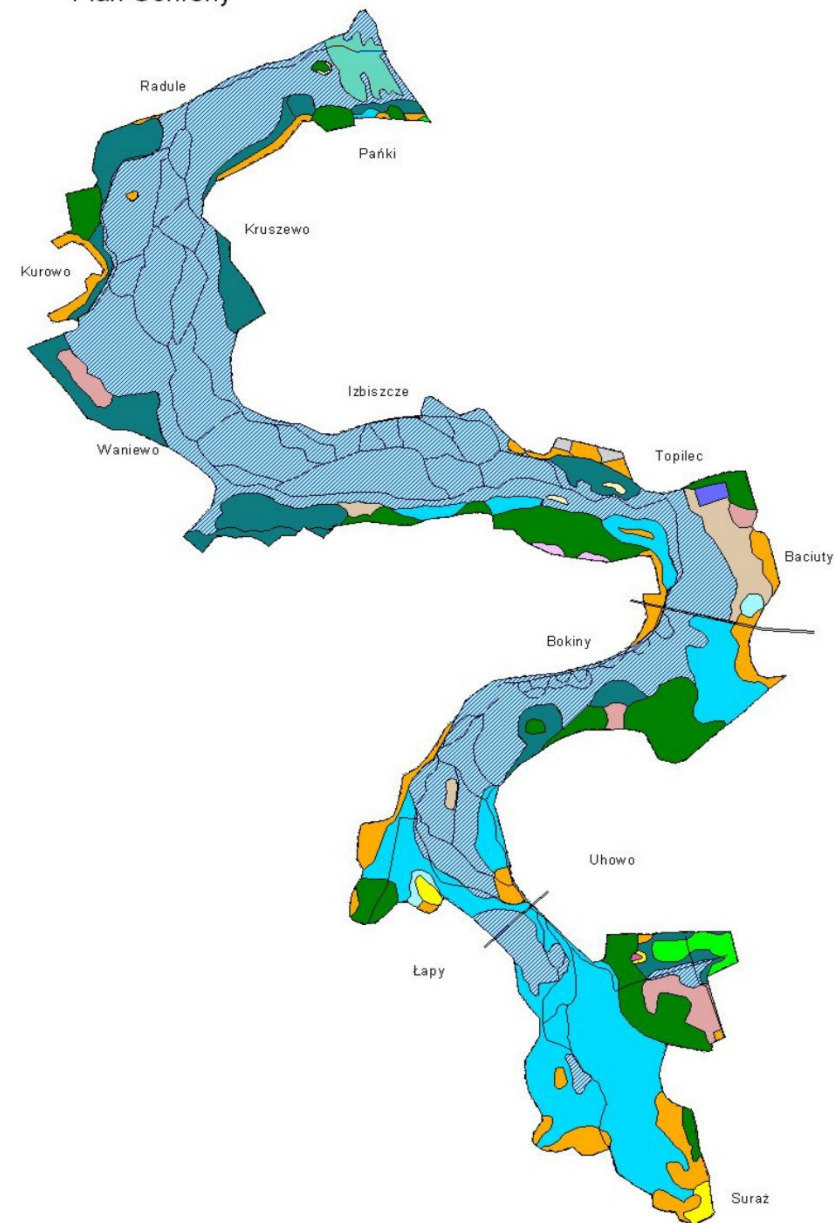
Oświt 60-70

- trzciniowiska i turzycowiska z dominacją trzciny
- inne szuwały właściwe
- zb. turzycy sztywnej
- zb. turzycy tunikowej
- zb. turzycy błotnej
- zb. turzycy zastrzonej - wariant typowy
- zb. mozgi, manny, turzycy zastrzonej
- silnie przesuszone zb. turzycy zastrzonej
- młaki niskoturzycowe
- torfowiska przejściowe
- łąki
- murawy napiaskowe
- zb. nawiązujące do grądów
- zarośla wierzbowe
- las
- rola
- stawy

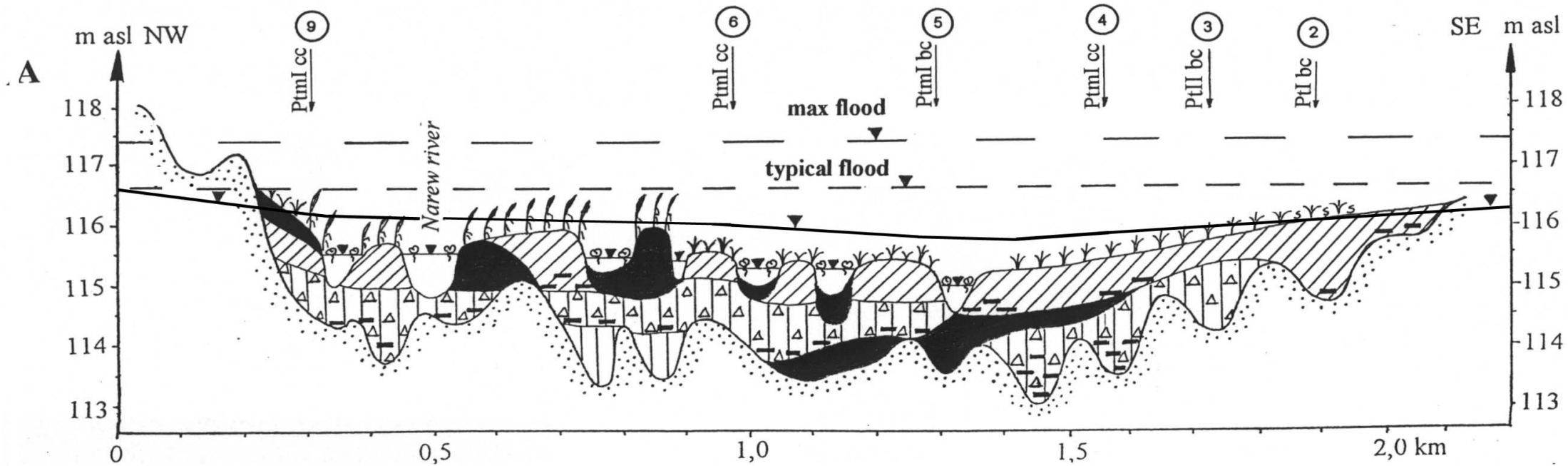

Plan Ochrony

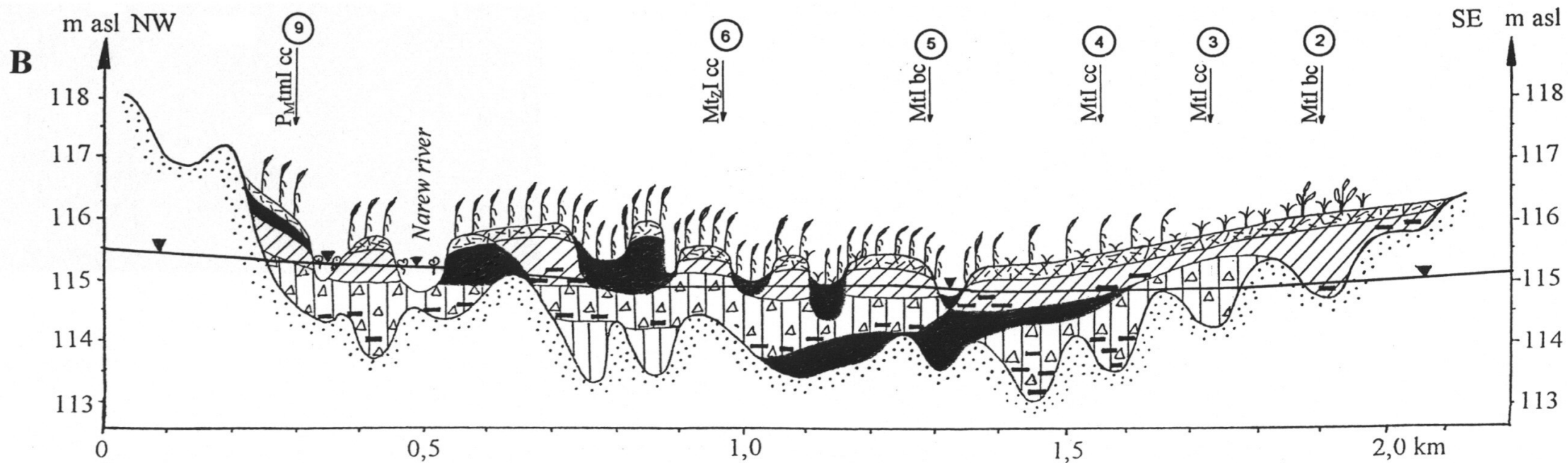

Porównajmy raz jeszcze ...

Stan historyczny

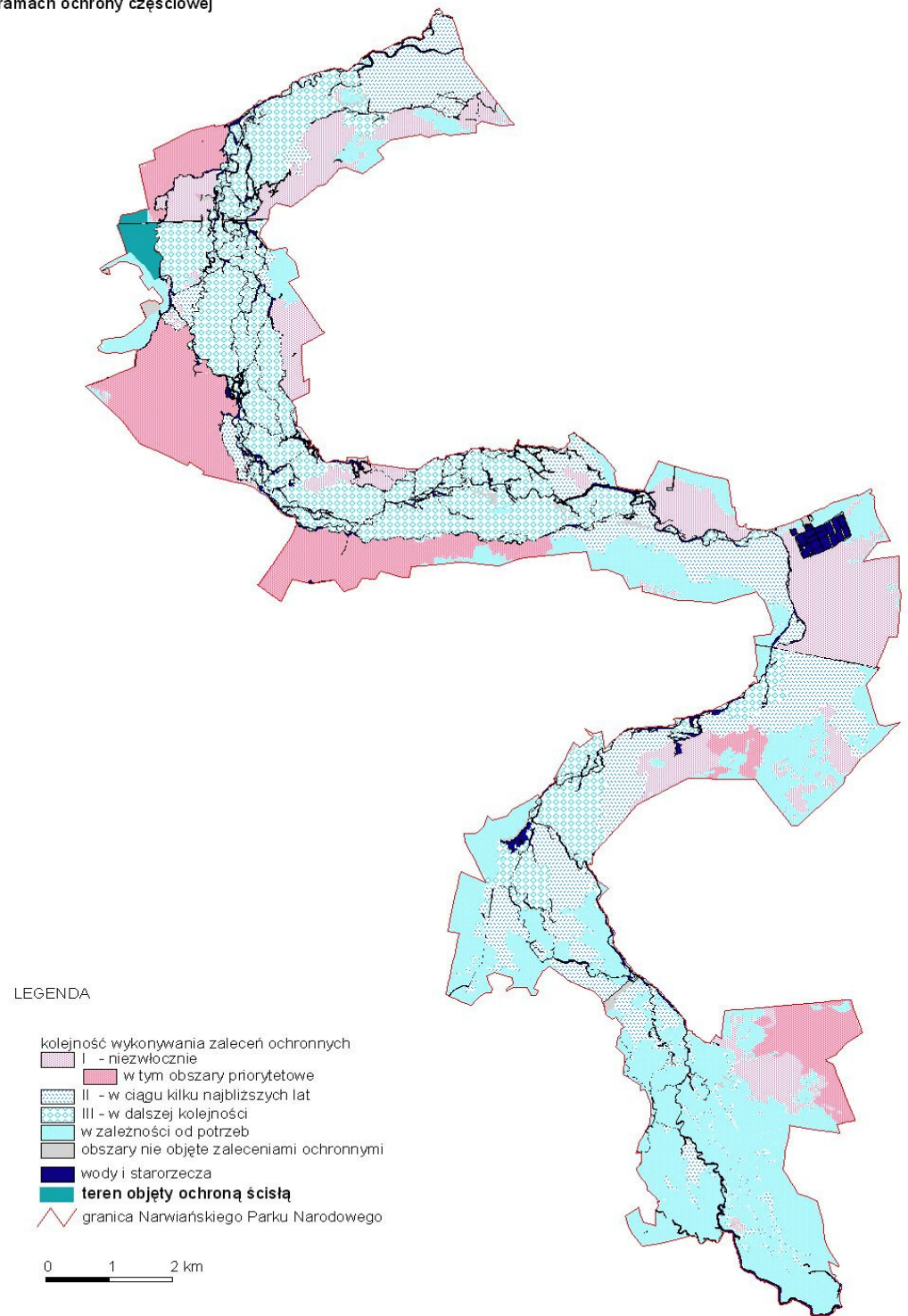
Stan obecny

Teoria...

1. Do poszczególnych typów zbiorowisk roślinnych dobrano sposoby czynnej ochrony.
2. Ustalono lokalizację najmniej zmienionych i najbardziej zagrożonych zbiorowisk roślinnych.
3. Teren Parku podzielono na części uwzględniając kolejność wykonywania działań na przestrzeni dłuższego odcinka czasu.

Załącznik VIIIb. Kolejność wykonywania zaleceń ochronnych w Narwiańskim Parku Narodowym w ramach ochrony częściowej

... i praktyka

Ochrona krajobrazowa

Brak możliwości decyzyjnych Parku w strefie ochrony krajobrazowej.

Nikłe zainteresowanie posiadaczy gruntów programami rolnośrodowiskowymi w NPN:

- wiele działek jest mniejszych od 1 hektara,
- większość gruntów w ewidencji figuruje jako nieużytki.

Alternatywne i bardziej opłacalne użytkowanie:

- wykaszanie zimowe trzciny,
- plantacje wierzby energetycznej.

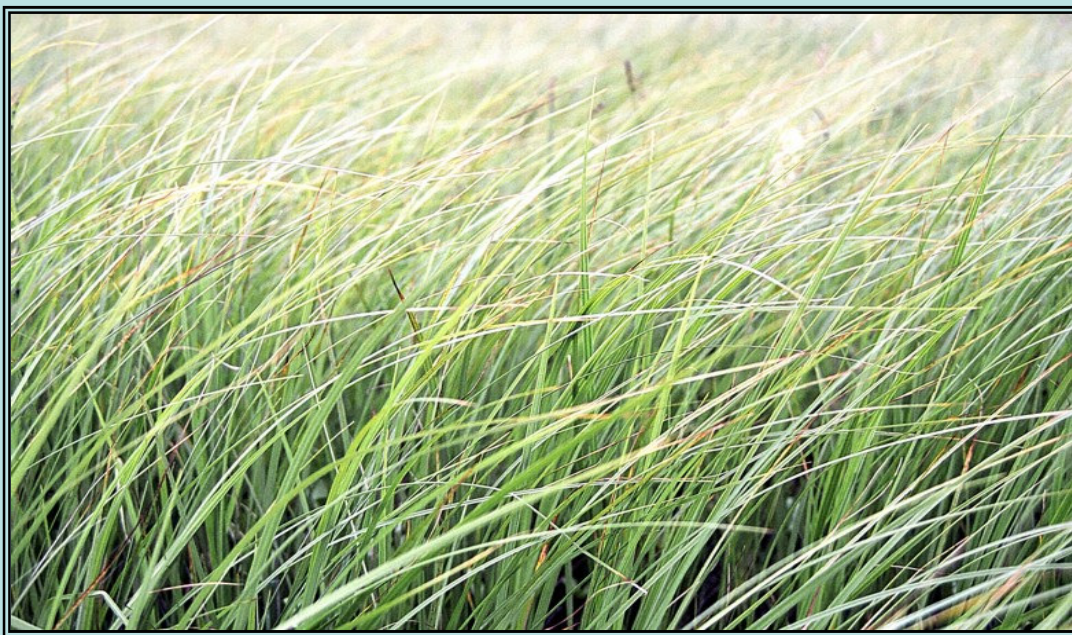

Ochrona czynna

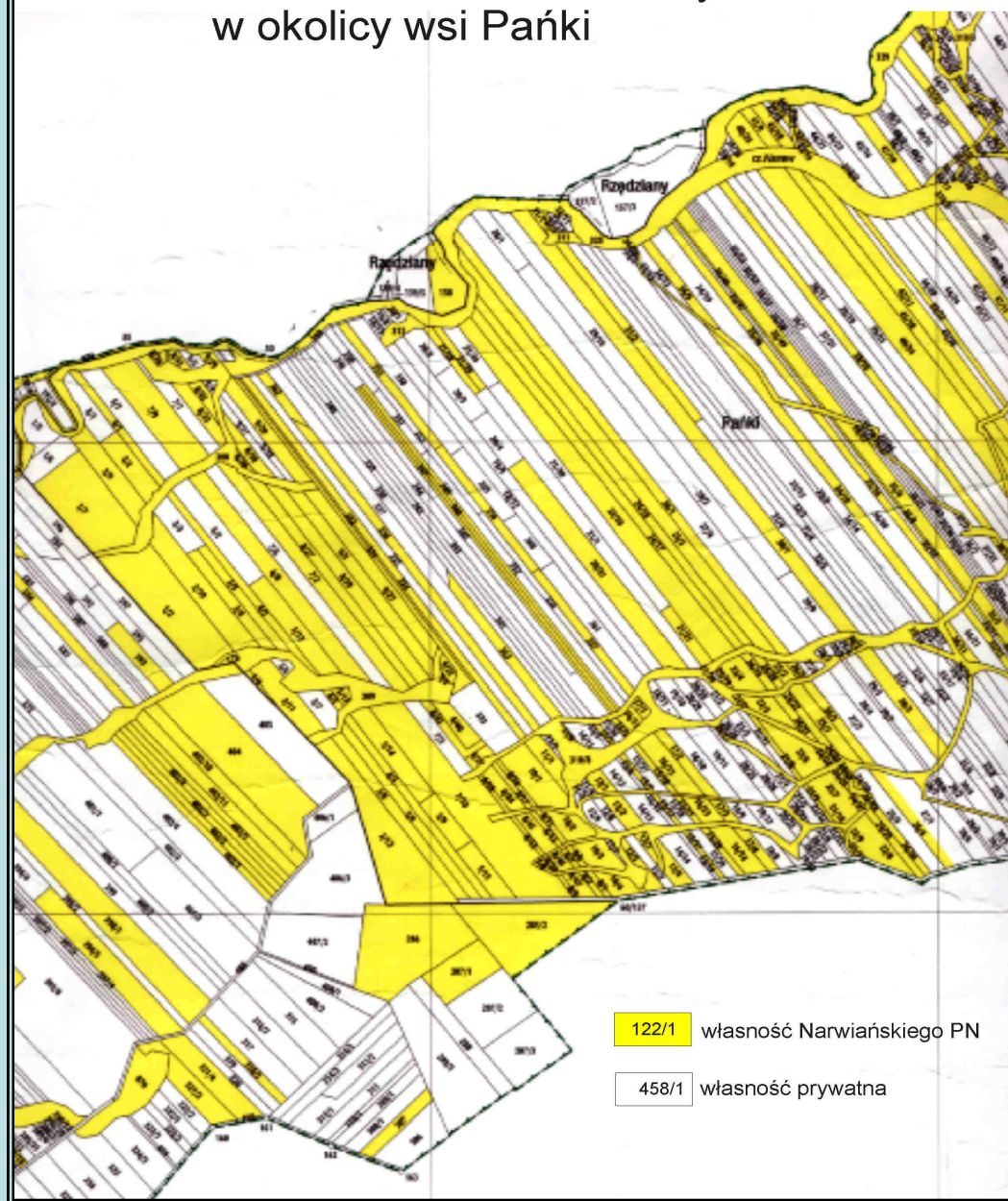
Działki należące do Skarbu Państwa nie stanowią zwartych kompleksów.

Małe zainteresowanie dzierżawą działek na niedostępnych terenach.

Wykonywanie zadań statutowych Parku, a zwłaszcza zabiegów ochronnych możliwe tylko przy wsparciu różnych funduszy np. NFOŚiGW, EKO-FUNDUSZ - dużym problemem jest wkład własny we wniosku.

Struktura własności
w Narwiańskim Parku Narodowym
w okolicy wsi Pańki

Inne problemy

Trudne warunki terenowe

Zagospodarowanie biomasy

Brak możliwości decyzyjnych na obiekty mające wpływ na ekosystemy Parku a położone poza nim (np. jaz w Rzędzianach)

A photograph of a lush, green field of tall grass, possibly reeds or tall grasses, with the text 'Dziękujemy za uwagę!' overlaid in the center. The grass is dense and reaches varying heights, with some blades in the foreground being more prominent. The lighting is bright, suggesting a sunny day, and the overall color palette is dominated by various shades of green.

Dziękujemy za uwagę!